

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Nieuwe wet maken? Kijk eerst naar de kosten

Voermans, W.J.M.; Wijk, A. van

Citation

Voermans, W. J. M., & Wijk, A. van. (2010). Nieuwe wet maken? Kijk eerst naar de kosten. *Trouw*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/16022>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/16022>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Nieuwe wet maken? Kijk eerst naar de kosten

Wetgeving kost veel tijd en geld. Hoeveel geld weet niemand. Dus kan niemand bepalen of een wet alle moeite wel waard is.

Wim Voermans en Remco van Wijk
hoogleraar staatsrecht Universiteit Leiden en promovendus aan de TU Delft

Hoe de kabinetsformatie ook af gaat lopen, een ding staat vast. Er worden afspraken gemaakt en die worden vaak in wetgeving vastgelegd. We lossen in dit land dingen graag op via die stevige en zichtbare vorm. Waar weinig bij wordt stilgestaan is dat wetgeven duur is.

Het verminderen van de regeldruk stond de afgelopen kabinetten hoog op de agenda en er is vooruitgang geboekt. Dat is maar goed ook, met het voorbereiden en vaststellen van de circa 11.000 wettelijke regels die we in Nederland op rijksniveau kennen, waren flinke bedragen gemoed. Hoe hoog zijn die? Niemand heeft een idee en in Den Haag is men huiverig er zo naar te kijken. Waarom? Stel deze vraag en er wordt gesproken over noodzakelijke procedures, het belang van zorgvuldigheid en het politieke karakter van het proces.

Een wetgevingstraject duurt gemiddeld anderhalf jaar. Daarna volgt de uitvoeringswetgeving en het onderhoud van de wet. In wezen houdt het werk aan een wet nooit op. Hierbij zijn veel organisaties betrokken: ambtenaren, uitvoeringsinstanties, beroeps- en brancheorganisaties, bewindspersonen, decentrale overheden, consultants, de Tweede Kamer, de Eerste Kamer, de koningin, de staatsdrukkerij, noem maar op. De professionals overleggen, schrijven bepalingen, toetsen, consulteren, geven advies, lobbyen, debatteren en dienen amendementen in.

Zijn in deze gigantische operaties (wij schatten dat er miljarden mee gemoed zijn) geen besparingen mogelijk? Misschien, maar we weten nu heel weinig van de kostenkant. Zonder betrouwbare boekhouding kun

Tien jaar is gewerkt aan de wet op de registratie van zeeschepen.

Het proces loopt al zeven jaar en het voorstel ligt nog maar bij de Tweede Kamer

je niet weten of het voor dat bedrag bereikte resultaat acceptabel is.

Wij vermoeden dat het efficiënter kan. Zo heeft bijna ieder ministerie een eigen 'wetgevingsfabriek'. Die fabrieken zijn allemaal net iets anders georganiseerd. Dingen gebeuren daarom vaak dubbel en er wordt nog te weinig gebruikgemaakt van automatisering. Omdat het niet nodig is, investeren departementen weinig in onderlinge afstemming. Wel wordt tijdens een wetgevingsproces de inhoud van de regeling keer op keer gecheckt, maar een simpele registratie van inzet van mensen en middelen ontbreekt.

Niemand lijkt er werkelijk in geïn-

teresseerd in de kostenkant. Zo wordt bijvoorbeeld al vanaf 2003 gewerkt aan de wijziging van de Wet Inkomensvoorziening Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze Werknemers. In deze wet moet een vermogenstoets opgenomen worden (waarbij het eigen huis buiten beschouwing wordt gelaten) bij personen die tussen hun 50ste en 55ste werkloos worden.

Het gaat in deze wet om een kleine reparatie, maar het proces loopt al meer dan zeven jaar en het voorstel ligt nu bij de Tweede Kamer. De proceskosten overtreffen waarschijnlijk nu al de baten die de aanpassing zou opleveren. Nog zo een: de 'Wet Publiekrechtelijke Registratie Zeeschepen'. Er is bijna tien jaar aan gewerkt door verschillende departementen en de wet 'hangt' sinds 2002 bij de Tweede Kamer. Lonen de kosten nog de moeite?

Wij zouden liever zien dat al bij de start van een wetgevingstraject een inschatting wordt gemaakt van de totaal verwachte kosten voor productie, uitvoering en onderhoud van een regeling. Dat is heel goed mogelijk. In het Verenigd Koninkrijk doen ze dat al lang. Vervolgens dient periodiek vastgesteld te worden in welke mate de inschatting nog klopt. Loopt het traject uit budget, dan vindt er een heroverweging plaats.

Een zichtbaar prijskaartje kan als een gezonde rem werken op de Haagse regelzucht. Het mes snijdt aan twee kanten: minder kosten voor productie én minder regeldruk. De politieke waarde van wetgeving – vaak een argument tegen transparantie – is juist gebaat bij een helder kostenoverzicht. Alleen dan kunnen de burgers aan het einde van de rit bij de stembus zelf bepalen wat zij belangrijker vonden: de regels of het geld.